

Slovincih“. Ker je „Učiteljski Tovariš“ letos o tej točki že mnogo pisal, zato navajamo samo resolucije, ki jih je g. poročevalec na podstavi svojega referata predlagal in sicer:

Slovensko učiteljstvo, zbrano v VII. skupščini svoje „Zaveze“ v Novem Mestu, dne 5. kimovca 1895 je z vso važnostjo pretresovalo vprašanje, kako bi s pristno narodno vzgojo osrečevalo svoj mili narod, ter sklenilo nastopno resolucijo:

1. Materinščina in narodno petje naj se goji s skrbjo in važnostjo.
2. Katoliško vero — dragoceno dedščino naših očetov — smatramo slovenski učitelji kot sredstvo in smoter narodne vzgoje.
3. Slovenska mladina naj v leposlovnem berilu temeljito spoznava naše najizbornejše pisatelje in pesnike, v domovinoslovji pa krasoto, rodovitnost in slavne može slovenske zemlje.
4. Vzredimo slovensko mladino v samočinnosti, samostalnosti in odločnosti.

5. Narodna vzgoja bo dotlej silo trpela, dokler se ne izvede § 19 temeljnega zakona v pravico Slovincem.

6. Narodna vzgoja v Slovincih je jednostranska; skrbi se za nižjo in najvišjo omiko, malo ali pa celo nič za izomiko srednjega stanu zbok slabega gmotnega stanja v slovenskem narodu.

7. Z „Družbo sv. Mohora“ živi, z „Družbo sv. Mohora“ bo hiral narodna vzgoja po slovenskih domovih; zato jo podpirajmo z vsemi močmi.

8. Družbo sv. Cirila in Metoda spoznavamo kot najizbornejšo boriteljico narodne vzgoje.

9. „Pedagogiško društvo“ naj se postavi na širšo podlago, da bode pristopno v obče slovenski inteligenci.

10. Zaveza kot zastopnica slovenskega učiteljstva si je na prapor zapisala „narodno vzgojo“.

11. V prosep narodne vzgoje so vse podpore vredni: naša strokovna lista „Popotnik“ in „Učiteljski tovariš“, „Slovenska matica“, „Knjižnica za mladino“, „Vrtec“, čitalnice in bralna društva.

12. Učitelj naj vse nadaljnje izobrazovanje porabi v narodno vzgojo.

(Konec prih.)

Davica — nevarna otroška bolezen.

Rakor napadajo razne bolezni rastline, tako tudi človeka. Strupena rosa n. pr. to so glivice, ki prepletajo osobito listje na trti, da se posuši, ker mu te glivice vzemo ves sok. Plesenj na kruhu, na usnji so tudi glivice, ki ju razjedajo. Tudi človeka napadajo menda take glivice, ki mu razjedajo meso in kri. Med posebno nevarne bo-

lezni spadajo one v grlu, v ustih, v požiralniku. Zlasti če se otrok lotijo, so ti navadno zgubljeni, ako ni dobre zdravniške pomoči in izvrstne postrežbe pri rokah. Te le bolezni se navadno imenujejo s tujimi besedami: krup, angina, difterija. Zdravniki znajo o tem natanko razločevati, namreč po mestu v grlu, kjer se je bolezen naselila, in po večji ali manjši meri napada. Krup ni navadno tako huda bolezen; nabira se pač v požiralniku veliko gnoja, ki sopenje ovira; toda s pridnim grgranjem se ga spravi z grla, in nevarnost je odstranjena. Angina (ljudje radi pravijo „gina“, tudi „pogina“, — ker pravijo, da je tako huda, da bi človek poginil) je že nevarnejša, ker se po vseh notranjih delih v ustih in v požiralniku nabira veliko gnoja, ki ga je težko spraviti na dan. In kedar se je ves gnoj vendar srečno odpravil, čuti bolnik še posebno velike bolečine, zlasti kedar požira mehke in trde jedi, ker ima vse polno ran v žrelu in požiralniku.

Izmed teh bolezni je pa najhujša difterija, katero lahko v slovenščini po vsej pravici davico imenujemo, ker človeka takorekoč zadavi. Napada največ otroke od 2. do 12. leta. Bolezen se navadno naleze, kar je sicer težko dokazati v vsakem slučaju. A v mnogih slučajih so zdravniki njeno nalezljivost dokazali. Dojencev navadno ne napada, odraslih ljudi pa tudi navadno ne v toliki meri, da bi bilo njih življenje v nevarnosti. V smrtni nevarnosti so pa vselej pri tej bolezni otroci v 3. do 8. letu, ker so še preneumni, da bi verjeli, v kakošni nevarnosti so, in navadno pretrmasti, da bi ubogali zdravnika in postrežnike. Nič manj niso starejši otroci, od 8. do 12. leta v nevarnosti, ako so sploh še slabega zdravja, ali ako jih je bolezen še v drugič ali tretjič zasačila in ako imajo premalo zdravniške pomoči in domače postrežbe. Statistično je dokazano, da od 100 otrok, od davice napadenih, 67 umrje.

Te vratne bolezni — naj se že imenujejo tako ali tako, vsaj jih znajo razločevati samo zdravniki — se napovedujejo navadno z glavobolom, ob enem pa čuti človek tudi neprijeten počutek v grlu. Takemu otroku naj se pogleda takoj v usta, kjer se bode v ozadji na straneh ali na zadnjem nebu ali na malem jezičku zapazila bela pika. To je gotovo znamenje več ali manj nevarne vratne bolezni, radi katere naj se pošlje takoj po zdravnika. — Dokler pa ni zdravniške pomoči, naj se bolniku tako pomaga: Okoli vratu naj se devajo mokre poklade, mrzle, dokler je vročina pri bolniku; tople pa, kedar je zadobil bolnik navadno temperaturo. Le menjavati se morajo pogostoma. Kar je še imenitnejše, je, da otrok pridno grgra. Kaj je to? Globoko v požiralnik naj spušča tekočino, pa jo zopet ven pljuje. To naj dela neprenehoma, po dnevi in po noči. Po noči se ne sme pustiti otroka, da bi spal; marveč se ga mora klicati, da grgra in pljuje vsake pol ali četrt ure. Drugače se mu nabere toliko gnoja v grlu, da ga za-

duši. Za grgranje je najbolj še špirit (vinski cvet), pomešan z vodo — dokler namreč zdravnik ne zapiše še boljšega zdravila.

Če ni špirta pri rokah, naj se žganje z vodo zmeša, ali pa vsaj močno vino. V vseh teh tekočinah je namreč alkohol, ki je sploh dobro zdravilo zoper marsikatero bolezen, torej tudi zoper davico, ker alkohol uniči glivice. — V tej bolezni, ki je posebno 3., 4. in 5. dan nevarna, se otroka ne sme pustiti brez jedi. — Skozi 10 dni in več ne bode mogel nič trdega zavžiti, pa naj se mu daje pridno mleka, posebno kar od krave pomolženega in močne juhe. Pa tudi dobrega starega vina nekaj kapljic utegne krepčati otroka, zlasti po preteku 4, 5 in več dni, ko ga je bolezen že zelo oslabela. Otroka utegne peči, ker ima rane v požiralniku, a to naj ne straši njegovih postrežnikov. Da se mu gnoj prej odloči, naj tudi otrok sope tople pare. V ta namen imajo učeni zdravniki posebno pripravo. A kjer te ni, pomaga se lahko z loncem vrele vode, na katero se postavi lij. Skozi lij vhaajoče sope naj vsopeva bolnik. — Na davici zbolelemu se tudi v nosu vse gnoji. V ta namen naj se jim dajejo vedno čisti robci, da si nos marljivo snažijo. — Kar izbljuvajo otroci pri tej bolezni, naj mečejo v posodo vode, katero imajo pred seboj. — Vsa ta nesnaga naj se pogostoma odnaša na stranišča. — Njih perilo naj se večkrat menja, — pa potlej v lugu opere, pa ne s perilom odraslih ljudij vred. — Ko je bolezen prestana, naj se vsa posteljnina in vsa obleka na gorkoti in na zraku presuši. Kar je malo vredne slame in druge reči v postelji bilo, naj se rajši sežge. Postelnjaki naj se s kropom osnažijo, sobe več dni snažijo, tla, okna, vrata, pohištvo in drugo s kropom in lugom počedi, stene nekoliko ostrgajo, zlasti po kotih in špranjah ter na novo pobelijo ali pomalajo, da so se na ta način zadušili tudi zadnji ostanki te bolezni, drobne glivice, ki so se kje obesile. Sicer pa pove zdravnik, kaj je potrebno storiti, da ni nevarno drugim, ki bivajo poleg njih.

Listek.

Zmes.

I.

Gospod urednik! Sklenil sem po dolgem premišljevanji, da se bodem tudi pridružil številu vaših cenjenih sotrudnic in sotrudnikov. Popolnoma sem preverjen, da bodete z brezkončno radostjo pozdravili ta moj sklep. In kaj šele čitatelji? Obžalovali bodo, da se ni že prej oglasil vrli pisatelj. A nič ne de. Čitali bodo s toliko večjim zanimanjem moje listke, in kadar se jim izdam, kdo sem in kaj sem, dohajale bodo od vseh strani častitke in darila — zadnjih več kakor